

मे. संत ज्ञानेश्वर स्टील्स प्रायवेट लिमिटेड

द्वारा

**गट नं. १०७६/७७, गोळेगाव रोड, मर्कळ गाव, तालुका : खेड ,
जि . पुणे , महाराष्ट्र .**

येथील

**सध्याच्या मेटॅलर्जिकल प्रकल्पाच्या विस्तारीकरणाच्या
पर्यावरण मूल्यांकनाचा संक्षिप्त अहवाल**

तयार करणार

एस . जी . एम . एन्वियरो (इं .) प्रा. लि.,

नाबेट मान्यताप्राप्त

सारांश

१. प्रस्तावना

मे. संत ज्ञानेश्वर स्टील्स प्रा.लि. (एस. जी. एस. पी. एल.) मर्कळ या कंपनीची दिनांक २१.०६.१९९६ रोजी नोंदणी केली गेली आहे. कंपनीचा नोंदणी क्रमांक १११९२७२७२ असून कंपनी गट नं. १०७६/७७, गोळेगाव रोड, मर्कळ गाव, तालुका : खेड, जि. पुणे येथे आहे.

ईआयए अधिसूचनानुसार आणि त्यानंतरच्या दुरुस्तीनुसार सध्याच्या प्रकल्पाचा पर्यावरणीय परवानगीची आवश्यकता नाही परंतु प्रस्तावित विस्तारित प्रकल्पासाठी पर्यावरणीय परवानगी घेणे आवश्यक आहे. सध्याच्या प्रकल्पासाठी महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाची परवानगी घेण्यात आली आहे. ईआयए अधिसूचनानुसार प्रस्तावित विस्तारित प्रकल्पाच्या पर्यावरणीय परवानगीसाठी स्टेट एवस्पर्ट कमिटीकडे दिनांक १२ जून २०१७ रोजी प्रस्ताव सदर केला होता. कमिटीने त्यांच्या १६८ व्या मीटिंग मध्ये प्रकल्पासाठी संदर्भ अटी नेमुन दिल्या. त्यानुसार ईआयए अहवाल तयार करण्यात आला असून आता तो जाहीर जनसुनावनिसाठी संबंधित कार्यालयास सुपूर्द केला आहे.

२. प्रकल्प प्रकार

मे. संत ज्ञानेश्वर स्टील्स प्रा.लि. यांचा सध्याच्या उत्पादनांची संख्या वाढविण्याचा प्रस्ताव आहे. सध्याचे एम.एस.इंगोट्स व/ किंवा बिलेट यांची संख्या ३६,००० टन प्रती वर्ष वरून १,५६,००० टन प्रती वर्ष इतकी करण्यात येईल. रनर रायजरच्या उत्पादन संख्येमध्ये काही बदल होणार नाही. त्याची उत्पादन संख्या ७२० संख्या टन प्रती वर्ष इतकीच राहील. विस्तारित प्रकल्पासाठी कंपनी कडे मुबलक जागा उपलब्ध आहे. विस्तारीकरणाचा प्रकल्प सध्याच्या प्रकल्पाच्या जागेतच उभारण्यात येईल.

३. प्रकल्पाची आवश्यकता

अभियांत्रिकी, इलेक्ट्रिकल आणि इलेक्ट्रॉनिक्स, ऑटोमोबाईल, ऑटोमोबाईल घटक आणि पायाभूत सुविधा यासारख्या उत्पादन क्षेत्रांमध्ये स्टीलचा महत्त्वाचा वाटा आहे. त्यामुळे धातू क्षेत्रातील उत्पादन हे संपूर्ण अर्थव्यवस्थेचे प्रतिबिंब आहे. भारतात धातू क्षेत्राचा दृष्टीकोन उज्ज्वल आहे. देशांतर्गत वाढती मागणी आणि अनुकूल सरकारी नियमांसारख्या अनेक कारणामुळे सशक्त वाढ अपेक्षित आहे. म्हणून या स्पर्धात्मक परिस्थितीत स्टीलची वाढती गरज पूर्ण करण्यासाठी धातू क्षेत्रात स्पर्धात्मक बनण्याचा निर्णय एस. जी. एस. पी. एल. ने घेतला आहे.

४. प्रकल्प स्थळ निवडीची कारणे

प्रस्तावित प्रकल्पाचा विस्तार करण्यासाठी विद्यमान परिसरांत पुरेशी जागा उपलब्ध असल्याने अतिरिक्त जागेची गरज नाही. म्हणून, इतर कोणत्याही प्रकल्प स्थळाचा विचार केला नाही. उद्योगासाठी सध्याच्या प्रकल्पाची जागा अंतिम मानली गेली.

प्रस्तावित प्रकल्पासाठी लागणारा कच्चा माल, वीज आणि पाणी जवळपासच्या भागात उपलब्ध आहे आणि म्हणूनच प्रस्तावित विस्तारीकरण प्रकल्पासाठी हे स्थान विचारात घेतले आहे.

१) प्रकल्पाचे स्वरूप , व्याप्ती, आकार, जागेची उपलब्धता यांचे संक्षिप्त वर्णन

अ. क्र	तपशील	सध्याच्या प्रकल्पाची माहिती	विस्तारीकरण प्रकल्पाची माहिती	एकूण
१	प्रकल्पक्षेत्र तपशील : एकूण क्षेत्र - १७७०० चौरस मीटर			
	सध्याचा एकूण बिल्टअप एरिया	२०१६.५२	१६१६.९४	३६३३.४६
	रस्त्यासाठीची जागा	४८४	२४६२.६८	२९४६.६८
	वृक्षारोपणासाठीची जागा मोकळी जागा	३६९९.४८	१४७१.१९	५१७०.६७
	एकूण	६२००	५५५०.८१	११७५०.८१
२	उत्पादने (मेट्रिक टन प्रति वर्षी)			
	एम.एस.इंगोट्स व/ किंवा बिलेट	३६,०००	१,२०,०००	१,५६,०००
	रनर रायजर	७२०	०	७२०
३	लागणारा कच्चा माल(मेट्रिक टन प्रति महिना)			
	एम.एस. स्क्रॅप	३१७०	७८००	८९७०
	ऍडिटिव्ह / फेरो अलॉय (Additives/ Ferro Alloys)	३०	११०	१४०
	ब्रिक्स रिफॉर्मटरीस (Bricks/Reformatories)	१००	१००	२००
	स्पंज आयर्न (Sponge Iron)	०	७०००	७०००
४	विजेची आवश्यकता			
	वीज (KVA)	४९९० KVA + सध्याच्या फर्नेस साठी ४५०० KWH/hr	१०००० KVA + प्रस्तावित फर्नेस साठी ९५०० KWH/hr	१४९९० KVA + १४००० KWH/hr
	डी जी सेटची क्षमता	१ x २५० (KVA)	१ x २५० (KVA)	२ x २५० (KVA)
	इलेक्ट्रिक फर्नेसची क्षमता (मेट्रिक टन प्रती / महिना)	६००० (सध्याच्या इलेक्ट्रिक फर्नेसची क्षमता ३००० मेट्रिक टन प्रतीमहिना इतकी असुन ती वाढवून ६००० मेट्रिक टन प्रतीमहिना इतकी करण्यात येईल	७०००	१३०००
५	इंधन आवश्यकता (लिटर/ तास) इंधनाचा प्रकार-	६ लिटर / तास	६ लिटर / तास	१२ लिटर / तास

	एल. डी. ओ. (LDO)			
६	स्टॅकची माहिती	सध्याच्या इलेक्ट्रिक फर्नेस स्टॅकची उंची ३० मीटर	प्रस्तावित इलेक्ट्रिक फर्नेस स्टॅकची उंची ३० मीटर	३० मीटरचा उंचीचा १ स्टॅक प्रस्तावित फर्नेससाठी आणि सध्याच्या इलेक्ट्रिक फर्नेससाठी ३० मीटरचा उंचीचा १ स्टॅक
		सध्याचा डी जी सेट २५० (KVA)- स्टॅकची उंची २ मीटर	प्रस्तावित डी जी सेट २५० (KVA)- स्टॅकची उंची २ मीटर	२ नंबर (१ सध्याचा + १ प्रस्तावित)
७	बॉयलरसाठी वायु प्रदूषण नियंत्रण उपकरणे	स्टॅकच्या उंची सोबत फ्यूम एक्स्ट्रक्शन सिस्टम आणि धूळ जमा करण्याची यंत्रणा लावलेली आहे	स्टॅकच्या उंची सोबत फ्यूम एक्स्ट्रक्शन सिस्टम आणि धूळ जमा करण्याची यंत्रणा लावली जाईल	--
८	एकूण पाण्याची आवश्यकता (सीएमडी)			
	घरगुती वापरासाठी	१.२	१.९	३.१
	औद्योगिक प्रक्रिया	०.०	०.०	०.०
	कूलिंग	६०	५०	११०
	बागकाम	०.५	१.३	१.८
९	सांडपाणी (घनमीटर प्रतिदिवस)			
	घरगुती	१.०	१.७	२.७
	औद्योगिक प्रक्रिया	०.०	०.०	०.०
	कूलिंग	०	०	०
	बागकाम	०	०	०
१०	मनुष्यबळ	२७	४३	७०
११	घन कचरा (मेट्रिक टन प्रति महिना)			
	स्कॅप	१२०	३६०	४८०
	स्लज	१२००	८४००	९६००

प्रकल्प स्थळाचे वर्णन-

अ न	विशेष वर्णन	तपशील
१	स्थळ	मे. संत ज्ञानेश्वर स्टील्स प्रा.लि., मर्कळ
२	प्लॉट नंबर	१०७६/७७
३	गाव	मर्कळ

४	तालुका	खेड
५	जिल्हा	पुणे
६	राज्य	महाराष्ट्र
७	अक्षांश	१८°३९'३९".११" उत्तर
८	रेखांश	७३°५७'२९.१०" पूर्व
९	समुद्रसपाटीपासूनची सरासरी उंची	१८६६ फूट
१०	प्रकल्प स्थळाचे अक्षांश रेखांश	A १८°३९'४५.२७" उत्तर, ७३°५७'२९.३९" पूर्व B १८°३९'४४.९९" उत्तर, ७३°५७'३०.८१" पूर्व C १८°३९'३३.६९" उत्तर, ७३°५७'२७.४९" पूर्व D १८°३९'३३.७८" उत्तर, ७३°५७'२९.१०" पूर्व
११	टोपोशिट नंबर	E४३२, E४३H१४
१२	प्रकल्प स्थळाजवळचे गाव	मर्कळ - १.४६ किलोमीटर
१३	प्रकल्प स्थळाजवळचे शहर	पिंपरी चिंचवड (९.५० कि मी दक्षिण पश्चिम)
१४	सर्वात जवळचा राज्य महामार्ग	पुणे- नाशिक महामार्ग (११.८८ कि मी- पश्चिम)
१५	सर्वात जवळचे रेल्वे स्टेशन	कासारवाडी रेल्वे स्टेशन(१५.८८ किमी- दक्षिण पश्चिम)
१६	सर्वात जवळचे विमानतळ	पुणे विमानतळ(९.५० कि मी दक्षिण पश्चिम)
१७	१० किलोमीटर मधील जवळचे राष्ट्रीय उद्याने, वन्यजीवन अभयारण्य, बायोस्फीअर	नाही
१८	संरक्षित वन	नाही
१९	१० किलोमीटर मधील पाण्याचा स्रोत	इंद्रायणी नदी- १.६८ कि मी
२०	सेस्मिक झोन	झोन III

६) प्रस्तावित प्रकल्पासाठी लागणाऱ्या घटकांची माहिती

६.१) कच्चा माल

अ. न	कच्चा माल	प्रमाण (मेट्रिक टन प्रति महिना)			स्रोत	वाहतूक
		सध्याचा	प्रस्तावित	एकूण		
१	एम.एस .स्कॅप	३१७०	५८००	८९७०	स्थानिक ठिकाणी उपलब्ध	ट्रक
२	एँडिटिव्ह / फेरो अलॉय (Additives/ Ferro Alloys)	३०	११०	१४०	स्थानिक ठिकाणी उपलब्ध	ट्रक
३	ब्रिक्स रिफॉर्मटरीस (Bricks/Reformatories)	१००	१००	२००	स्थानिक ठिकाणी उपलब्ध	ट्रक
४	स्पंज आयर्न (Sponge Iron)	०	५०००	५०००	स्थानिक ठिकाणी उपलब्ध	ट्रक

६.२) विजेची आवश्यकता

सध्याच्या प्रकल्पासाठी ४९९० (KVA)युनिटची आवश्यकता आहे आणि प्रस्तावित प्रकल्पासाठी १०,००० (KVA)

हून अधिक वीजेची आवश्यकता असेल. सध्याच्या फर्नेस साठी ४५०० KWH/hr, प्रस्तावित फर्नेस साठी ९५०० KWH/hr वीजेची आवश्यकता आहे. जवळच्या एमएसईडीसीएलकडून विजेची मागणी पूर्ण केली जाईल.

६.३) मनुष्यबळ

प्रस्तावित युनिट प्लांट चालविण्यासाठी ४३ मनुष्यबळाची आवश्यकता आहे. मनुष्यबळाच्या ८५% पेक्षा अधिक स्थानिक लोकांना रोजगार दिला जाईल. कंत्राटी कामावर बांधकाम कार्यासाठी सुमारे २० मनुष्यबळाची आवश्यकता असेल. बांधकाम कामगार जवळपासच्या गावांमध्ये असतील. बांधकाम कर्मचार्यांसाठी निवासाची सुविधा आवश्यक नाही.

६.४) पाण्याची आवश्यकता

- प्रस्तावित प्रकल्पासाठी एकूण लागणारे पाणी – ७३.२ घनमीटर प्रतिदिन
- प्रस्तावित प्रकल्पासाठी लागणारे फ्रेश पाणी – १.७ घनमीटर प्रतिदिन

अ. न	तपशील	घनमीटर प्रतिदिन	
		ताजे पाणी	सांडपाणी
१	घरगुती वापरासाठी	१.९	१.७
२	औद्योगिक प्रक्रिया	०	०
३	कूलिंग	७०	०
४	बागकाम	१.३	०
	एकूण	७३.२	१.७

६.५) जागेची आवश्यकता

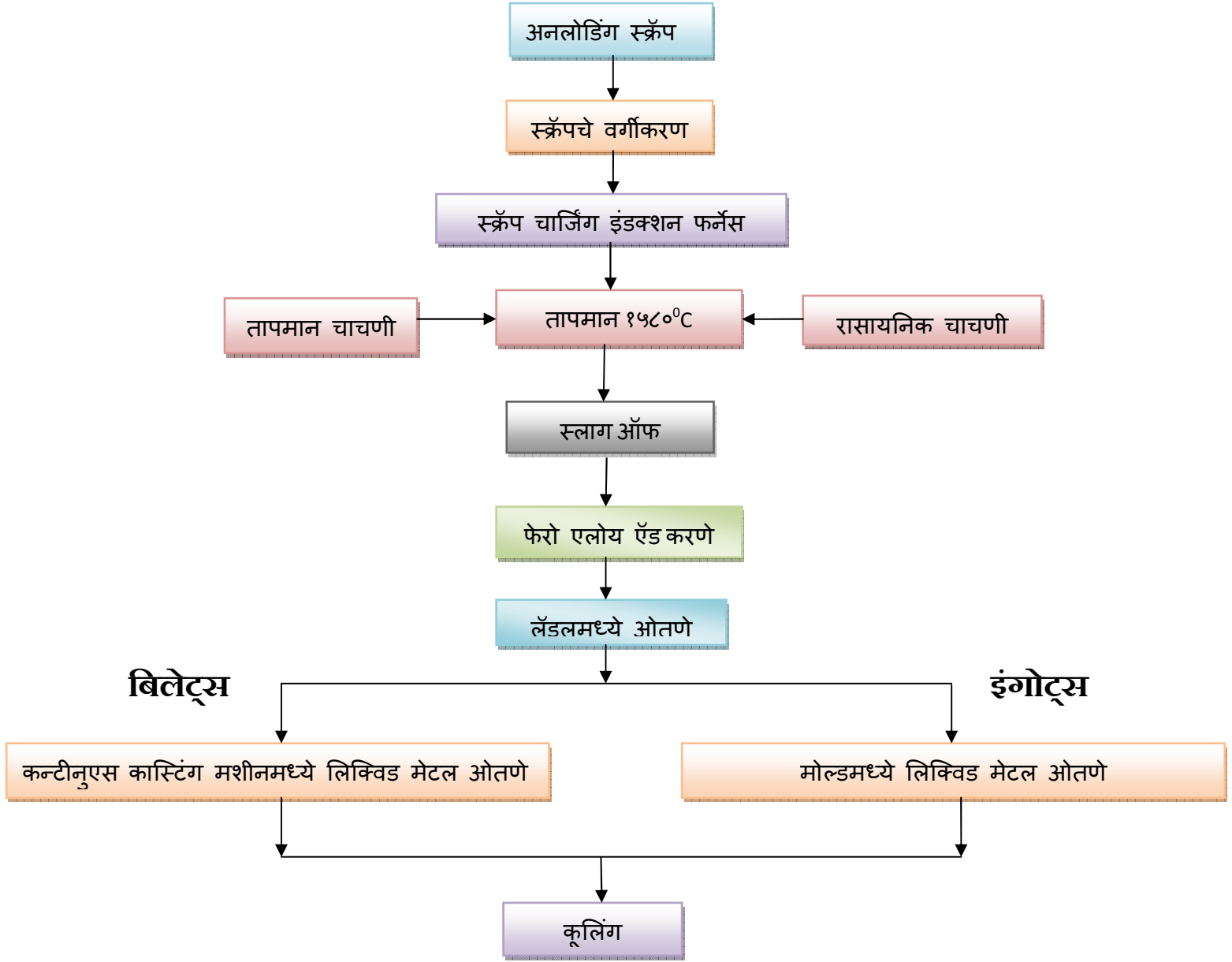
कंपनीची जागा गट क्रमांक १०७६७७/, गोलोगाव रोड, ग्राम-मार्कल, तालुका- खेड, जिल्हा-पुणे येथे आहे. जमिनीच्या वापराचा तपशील खालील सारणीत मांडण्यात आला आहे.

अ न	प्रकल्प एकूण क्षेत्र	१७७०० चौरस मीटर		
		सध्याच्या प्रकल्पासाठी	प्रस्तावित प्रकल्पासाठी	एकूण
१	विशेष वर्णन			
२	एकूण बिल्टअप एरिया	२०१६.७२	१६१६.९४	३६३३.४६
३	रस्त्यासाठीची जागा	४८४	२४६२.६८	२९४६.६८
४	वृक्षारोपणासाठीची जागा	३६९९.४८	१४७१.१९	५१७०.६७

प्रकल्पासाठीची आर्थिक गुंतवणूक

प्रस्तावित विस्तारीकरणाच्या प्रकल्पाची एकूण गुंतवणूक ३१२७ लाख इतकी आहे.

७) उत्पादन प्रक्रिया

८. पर्यावरणीय तपशीलवार अभ्यास

८.१) मुलभूत पर्यावरण

प्रस्तावित प्रकल्पाच्या आजूबाजूच्या १० कि. मी. त्रिज्येमधील परिसरातील वातावरणावर प्रस्तावित प्रकल्पामुळे काय परिणाम होईल याचा अभ्यास केला गेला आहे. प्रकल्पाचे स्थळ मोजे. मर्कळ तालुका-खेड, जिल्हा- पुणे, राज्य- महाराष्ट्र, येथे आहे. प्रस्तावित विस्तारीकरण प्रकल्पामुळे कंपनीच्या सभोवतालच्या पर्यावरणावर होणाऱ्या अपेक्षित प्रभावाचा अभ्यास १ मार्च २०१८ ते ३१ मे २०१८ या कालावधी दरम्यान करण्यात आला आहे. या अभ्यासात हवेची गुणवत्ता, पाण्याची गुणवत्ता, मातीची गुणवत्ता, ध्वनिची तीव्रता, परिसरातील वनस्पती, प्राणी व तेथील सामाजिक व आर्थिक घटक इ. विषयांचा अभ्यास केला गेला आहे. ह्या अभ्यासासाठी प्रकल्प स्थळापासून १० कि. मी. त्रिज्येमधील एकूण ८ गावे निवडण्यात आली होती.

पर्यावरणीय सद्यस्थितीची तपासणी करण्यासाठी निवडलेली ठिकाणे

अ. न	गावाचे नाव	प्रकल्प स्थळापासूनचे अंतर (कि. मी.)	प्रकल्प स्थळापासूनची दिशा
१	प्रकल्प स्थळ	-	-
२	तुळापूर	४.०५	उत्तर पूर्व
३	कोयली	५.५५	उत्तर पूर्व
४	मर्कळ	१.४५	उत्तर पूर्व
५	शिंदे वस्ती	४.३७	दक्षिण पूर्व
६	गोळेगाव	३.०३	दक्षिण पूर्व
७	वाघोली	५.२९	दक्षिण पश्चिम
८	फुलगाव	६.०७	दक्षिण पूर्व

८.२ हवा गुणवत्ता अभ्यास

अभ्यास कालावधी दरम्यान हवा पर्यावरण संदर्भात खालील निकष समोर आले. पार्टिक्युलेट मॅटर १० (पी एम१०) ७७.५ ते २५ $\mu\text{g}/\text{m}^3$ आणि पार्टिक्युलेट मॅटर २.५ (पी एम २.५) ३५.५ ते १२ $\mu\text{g}/\text{m}^3$, सल्फर डायॉक्साईड ७.७ ते ४ $\mu\text{g}/\text{m}^3$ व नायट्रोजेन ऑक्साईड ४१.१ ते २१.५ या दरम्यान आढळले. कार्बन मोनॉक्साईड (सी. ओ.) ०.६५ ते ०.१७५ mg/m^3 इतके होते.

८.३ ध्वनि परिस्थिती

आवाजाची तीव्रता दिवसाच्या वेळी ४९. ७ ते ५६. ७५ डेसिबल आणि रात्रीच्या वेळी ४४. १५ ते ४९. ५५ डेसिबल इतकी आढळून आली. अभ्यासातून असे निष्कर्ष काढता येऊ शकतात की, अभ्यासक्षेत्रातील आवाज पातळी ही ध्वनी प्रदूषण (नियमन व नियंत्रण) नियम, २००० द्वारा नियमित केलेल्या आवाज पातळीच्या मर्यादेत आहेत.

८.४ पाणी परिस्थिती

प्रस्तावित प्रकल्पा भोवतालच्या १० किमी त्रिज्येमधील परिसरातील पाण्याचे नमुने तपासले. यात १ ठिकाणी जमिनीवरील पाण्याचे नमुने घेतले आणि आठ ठिकाणचे नमुने जमिनीखालील पाण्याचे तपासले गेले. सदर

प्रकल्पापासून १.६८ किमी अंतरावर असलेल्या इंद्रायणी नदीमधून पाण्याचे नमुने घेतले गेले तसेच इतर आठ ठिकाणच्या गावामधून जमिनीखालील पाण्याचे नमुने घेतले. जमिनीखालील पाण्याचे विश्लेषणाच्या निष्कर्षानुसार पी.एच. ६.७ ते ७.७ पर्यंत आहे, एकूण हार्डनेस २८१.८८ ते ४११.६८ मिलीग्राम / लीटर आहे, टोटल डिस्ऑल्व्हड सॉलिड्स (विरघळलेले पदार्थ) ३६६ ते ६२३ मिलीग्राम / लीटर आहे. प्रस्तावित प्रकल्पासाठी झिरो लिक्विड डिस्चार्ज तंत्रज्ञान वापरण्यात येणार आहे त्यामुळे या उद्योगामुळे नदीच्या पाण्यावरील गुणवत्तेवर कोणताही प्रभाव पडत नाही.

८.५ माती परिस्थिती

अभ्यास कालावधी दरम्यान माती परिस्थिती संदर्भात खालील निकष समोर आले.

पी.एच. ६.९७ ते ८.०३ पर्यंत दर्शवितात. मातीच्या नमुन्यांमध्ये पाणी धारण क्षमता २८.५०% ते ६१.७६ % आहे. अमोनिकल नायट्रोजन ०.१४% ते ०.१९% पर्यंत आढळते आणि पोटॅशियम १ मिलीग्राम / कि.ग्रा. ते ८ मिलीग्राम / कि.ग्रा. पर्यंत आहे. माती कृषी क्षेत्राच्या क्रियाकलापांसाठी योग्य असल्याचे आढळले आहे.

अभ्यास क्षेत्रातील शेती मुख्यतः पावसाच्या पाण्यावर अवलंबून आहे. परिसरात मुख्यतः ऊस, बाजरी, ज्वारी, तूर, मुग इत्यादी पिके घेतली जातात. खुरट्या वनस्पती परिसरात आढळतात.

८.६ जैव पर्यावरण

प्रस्तावित प्रकल्प स्थानापासून १० किमी त्रिज्यामध्ये कोणतेही राष्ट्रीय उद्याने, वन्यजीव अभयारण्य, बायोस्फीअर आरक्षित, जंगल किंवा गंभीर प्रदूषित क्षेत्र, पुरातत्व साइट नाही. तथापि, अभ्यास क्षेत्रामध्ये कोणतीही दुर्मिळ, लुप्तप्राय आणि धोक्यात असलेली वनस्पती प्रजाती आढळली नाहीत

८.७ सामाजिक व आर्थिक घटक

अभ्यास क्षेत्राची लोकसंख्या ११४७९६ आहे. अभ्यास क्षेत्राच्या लोकसंख्येच्या अनुसूचित जातीचा अंश (१० किमी) १०५४२ (९. १८ %) आणि अनुसूचित जमाती ३२९८ (२. ८७ %) आहे. साक्षरता दर ६९. ५९ % आहे. व्यवसायात व्यस्त असलेल्या कामगारांची लोकसंख्या ४५. ८० % आहे. यापैकी ४९१५३ (४२. ८१%) मुख्य कामगार आहेत आणि ३४२६ (२. ९८ %) किरकोळ कामगार आहेत. उर्वरित ६२२१५ (५४. १९ %) लोकसंख्या बेरोजगार म्हणून मानली जाते. अभ्यास क्षेत्रातील सामाजिक-आर्थिक विश्लेषण दर्शविते की शिक्षणाच्या बाबतीत सुधारणा होऊ शकतात.

१०. पर्यावरणीय परिणाम आणि उपाय :-

अ. न	पर्यावरणीय पैलू	पर्यावरणीय परिणाम आणि उपाय
अ		बांधकाम टप्प्यातील पर्यावरणीय प्रदूषण कमी करण्याचे उपाय
१	हवा	१. रस्त्यांची नियमित डागडुजी केली जाईल, धूळ उडू नये म्हणून पाणी शिंपडले जाईल. २. वाहनांची नियमित पीयूसी तपासणी केली जाईल. ३. वाहनांची व बांधकाम उपकरणांची प्रदूषण न होण्यासाठी / उत्सर्जन कमी करण्यासाठी देखभाल केली जाईल. ४. वाहने सीपीसीबीच्या निर्धारित उत्सर्जन मानांकनाचे पालन करणारी असतील. ५. वाहनांसाठी इथेनॉल मिश्रित पेट्रोल ईंधन म्हणून वापरले जाईल. ६. बांधकामाच्या कामात एस्बेस्टस वापर केला जाणार नाही. ७. हरितपट्टा विकसित केला जाईल
२	पाणी	१. रेडी मीक्स कॉंक्रीटचा वापर करून ताजे पाण्याची आवश्यकता कमी केली

		<p>जाईल</p> <p>२. साफसफाईसाठी आणि धूळ कमी करण्यासाठी पाणी फवारणी केले जाईल</p> <p>३. कचरा नियंत्रणासाठी आवश्यक ती यंत्रणा पुरवली जाईल.</p> <p>५. बांधकाम सुरु होण्याआधी जलद वाढणाऱ्या वनस्पती उदा मृदा क्षरण आणि धूळ . कमी करण्यासाठी</p> <p>६. कामगारांसाठी योग्य स्वच्छता सुविधा पुरविल्या जातील</p> <p>७. बांधकाम कचरा जमिनीवरील व जमिनीखालील पाण्यात सोडण्यात येणार नाही.</p> <p>८. रेन वॉटर हार्वेस्टिंग केले जाईल.</p>
३	ध्वनी	<p>१. यंत्रसामुग्री चालविनाऱ्या कर्मात्यांसाठी वैयक्तिक सुरक्षा उपकरणांचा अनिवार्य वापर सक्तीचा केला जाईल.</p> <p>२. कामगारांसाठी योग्य शिफ्टची व्यवस्था केली जाईल.</p> <p>३. ध्वनी निर्माण करणारे काम केवळ दिवसातच केले जाईल.</p> <p>६. आवाज आणि ध्वनी प्रदूषण कमी करण्यासाठी वृक्षारोपण केले जाईल</p>
४	माती	<p>१. बांधकामचा कचरा बांधकामाच्या साईटवर वेगळा केला जाईल उ. दा. ग्रीसाइविलिंग कंक्रीट आणि मासोनरी ई. फिलिंग मटेरीअल म्हणून वापरले जाईल आणि विक्रीयोग्य स्टीलचे तुकडे, स्कॅप विक्रीसाठी दिले जातील.</p> <p>२. बांधकामाच्या ठिकाणी कचरा गोळा करण्यासाठी आणि साठवणीसाठी जागा नियोजित केली जाईल.</p> <p>३. रिकामे पॅकेजिंग साहित्य, ड्रम, ग्लास, टिन, पेपर, प्लॅस्टिक, पाळीच्या बाटल्या, लाकूड, थर्मोकॉल आणि इतर पॅकेजिंग साहित्य इत्यादींचा पुनर्वापर केला जाईल.</p>
ब	कंपनी सुरु झाल्यानंतरचे पर्यावरणीय प्रदूषण कमी करण्याचे उपाय	
१	हवा	हवा प्रदूषण कमी करण्यासाठी पुरेशी स्टॅकची उंची तसेच फ्यूम एक्सट्रॅक्शन सिस्टम व डस्ट कलेक्टर बसविले जाईल
२	पाणी	<p>१. प्रस्तावित प्रकल्पामध्ये सांडपाणी तयार होणार नाही त्यामुळे (प्रदूषित पाणी प्रक्रिया यंत्रणा) ईटीपी बसविला जाणार नाही</p> <p>२. रेन वॉटर हार्वेस्टिंग केले जाईल.</p>
३	घन कचरा	१००% कचरा गोळा केला जाईल व एसपीसीबी च्या नियमानुसार त्याचे वर्गीकरण आणि विल्हेवाट लावली जाईल.
४	ध्वनी	DG सेट साठी ध्वनी पातळी कमी ठेवण्याची सुविधा असेल, वृक्षारोपण केले जाईल
५	सामाजिक-आर्थिक	प्रस्तावित प्रकल्पामुळे रोजगार निर्मिती होईल, कम्युनिटी रिकल्स डेव्हलपमेंट साठी कार्यक्रम केले जातील

१२. पर्यावरणीय व्यवस्थापन प्रणाली

अ. न	विशेष वर्णन	घटक	ठिकाण	वारंवारता
१	फर्नेस मॉडेल दूषित हवा (फ्लू गॅस)	पीएम १०, पीएम २.५, एस ओ २, एन ओ एक्स	चिमणीतून बाहेर पडणाऱ्या हवेचे परीक्षण	महिण्यातून एकदा
२	सभोवतालच्या हवेचे निरीक्षण	पीएम १०, पीएम २.५, एस ओ २, एन ओ एक्स	हवेची दिशा लक्षात घेवून त्याप्रमाणे ठिकाणे निवडण्यात	२४ तासासाठी परीक्षण, सहामाही

			येतील	
३	भूजल आणि पृष्ठभाग पाणी	पिण्याच्या पाण्याच्या गुणवत्तेच्या मानकांनुसार	नदीच्या वरील व खालील बाजूस तसेच १० किलोमीटर परीघामधील इतर पाण्याचे स्रोत	त्रैमासिक
४	माती परीक्षण	सैद्रीय आणि अजैविक पदार्थ	प्रकल्पाच्या जागेमध्ये	माक्सून पूर्व व नंतर
५	ध्वनी पातळी	आवाज	फॅन जवळ, I.D फॅन जवळ, प्रकल्पा भोवतीचे ४ ठिकाणे	त्रैमासिक
६	हरितपट्टा विकास	नवीन वृक्षारोपण, झाडांची देखभाल	प्रकल्पजागेत	दररोज
७	पर्यावरणीय परीक्षण	ISO १४००१ मानकांनुसार	-	वर्षातून एकदा
८	पाणी वापर (घनमीटर प्रतिदिवस)	-	उत्पादन प्रक्रियेसाठी, घरगुती वापरासाठी, कुलिंग, बॉयलर	दररोज

अतिरिक्त अभ्यास

२६ ऑगस्ट २०१९ रोजीच्या १६८ व्या बैठकीत एसईएसी -१ ने मंजूर केलेल्या सुधारित संदर्भ अटी नुसार अतिरिक्त अभ्यास म्हणून जोखीम मूल्यांकन आणि आपत्ती व्यवस्थापन योजना तसेच सार्वजनिक सुनावणी घेणे यांचा अभ्यास करणे अनिवार्य आहे. जोखीम मूल्यांकन आणि आपत्ती व्यवस्थापन योजना यांतर्गत सर्व नियमांची पूर्तता करण्यात येईल. या प्रकल्पासाठी सार्वजनिक सुनावणी घेण्यात येणार आहे.

११. प्रकल्पाचे फायदे

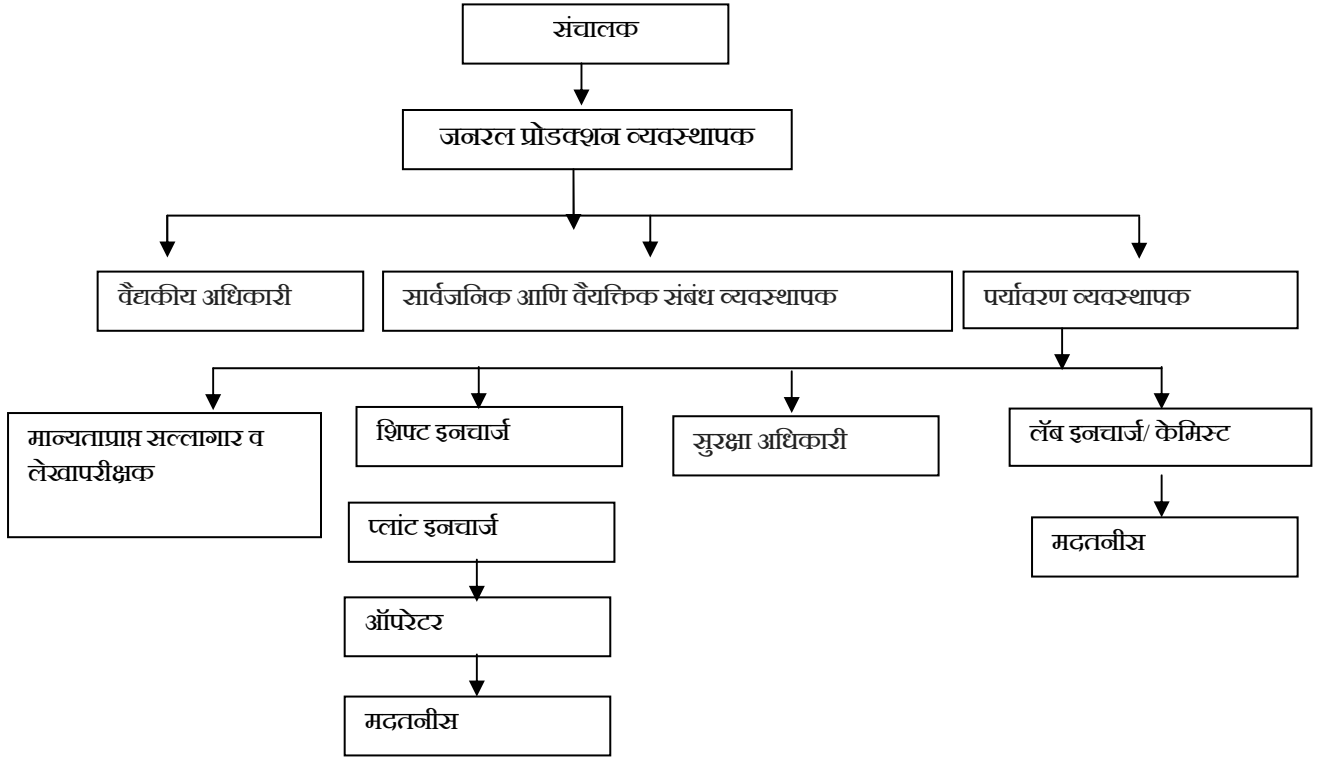
- भौतिक सुविधांमध्ये सुधारणा
- सामाजिक व पायाभूत सुविधांमध्ये सुधारणा
- रोजगाराची उपलब्धता वाढणे

१२. पर्यावरण व्यवस्थापन योजना:

- वायु गुणवत्ता व्यवस्थापन
- ध्वनी व्यवस्थापन

- पाणी आणि सांडपाणी व्यवस्थापन
- घनकचरा आणि धोकादायक कचरा व्यवस्थापन
- ऊर्जा संरक्षण
- हरितपट्टा विकास आणि वृक्षारोपण कार्यक्रम
- व्यावसायिक आरोग्य आणि सुरक्षितता उपाय.
- सामाजिक विकास कामे

१३. पर्यावरण व्यवस्थापन विभाग

निष्कर्ष :-

प्रस्तावित प्रकल्पामुळे स्थानिक लोकांना तसेच जवळील गावांमधील लोकांना अधिक पायाभूत सुविधा, शिक्षण आणि आरोग्य सुविधा, रस्ता व पिण्याच्या पाण्याची उपलब्धता याचा फायदा होईल.

या प्रकल्पामुळे पर्यावरणावर कोणतेही गंभीर परिणाम होणार नाहीत, कारण प्रदूषण कमी करण्यासाठी पुरेसे प्रतिबंधक उपाय केले जात आहेत.

वातावरणाच्या सर्व घटकांचे नियमित निरीक्षण केले जात आहे व सापुढेही केले जाईल.

कंपनीने उचललेल्या सामाजिक कल्याणकारी उपायांनी जवळच्या गावांमध्ये विकास होईल. परिसरातील हरितपट्टा विकसित केला जाईल.

पाणी, वीज व कच्चा माल तसेच बाजारपेठ इत्यादी गोष्टी या ठिकाणी उपलब्ध आहे.

पर्यावरण रक्षण प्रदूषण नियंत्रण स्रोत संवर्धनाच्या दृष्टीने पूर्ण काळजी घेतली जाईल.

सदर प्रकल्प हा आर्थिकदृष्ट्या प्रभावी आणि पर्यावरण पूरक आहे,